

Kooste Kiertotalous-Suomen lanseeraustilaisuuden ryhmätyöosuudesta liittyen KiSun palveluihin

27.9.2022

Ryhmätöissä käsitellyt KiSun palvelut

- 1) Kohtaattamo
- 2) Hankeloihtimo
- 3) Kiertotalouskouluttamo
- 4) Kiertotaloustapahtumat ja tapahtumayhteistyö
- 5) Ratkaisurallit

1A) Kohtaattamo: Materiaalitorin asiantuntijapooli

Kiertotalous-Suomi auttaa toimijoita löytämään sopivia kumppaneita, tarvitsemaansa kiertotalouteen liittyvää asiantuntijapalvelua tai osaamista.

Työkaluna tässä toimii Materiaalitorin asiantuntijapooli, jonka tavoitteena on, että toimijat löytävät nämä tiedot yhdestä paikasta. Kannustammekin ilmoittamaan Materiaalitorille oman organisaation tarjoamat asiantuntijapalvelut ja lisäksi henkilökohtaiset osaamiset tai asiantuntemusalueet. Se voi auttaa muita toimijoita löytämään juuri sinut tai organisaatiosi uutena kumppanina.

Tietojen syöttäminen vaatii kirjautumisen Materiaalitori-palveluun.

1B) Kohtauttamo: kiertotalouskumppanin haku

Palvelun tavoitteena on lisätä eri kiertotaloustoimijoiden tunnettavuutta sekä edistää yhteistyön käynnistymistä. Kohtauttamo-sivulle eri toimijat voivat lisätä kuvauksia omasta kiertotalousosaamisestaan ja etsiä hakutoiminnon kautta sopivia yhteistyökumppaneita. Jos sopivaa yhteistyökumppania ei löydy sivuston toimijoista, voi avun tarvitsija lisätä sivulle **'hakukuulutuksen'**. Hakukuulutuksen avulla toimija voi hakea yhteistyökumppania hankkeeseen, palveluntarjoajaa tai kiertotalouden asiantuntemusta.

Tätä palvelua ei vielä ole toteutettu.

Kohtauttamon työpaja:

Materiaalitori ei kaikille tuttu:

- mistä löytyy, ketä se kuormittaa, miksi asiantuntijahaku siellä
- kirjautuminen/suodatus oltava, jotta kuka tahansa ei pääse sinne
- materiaalitori koetaan osin hankalana: vaatii rekisteröitymisen ja valtuudet, miten sinne löytää, miten sieltä löytää asiantuntijan, osaako edes etsiä oikein (onko hakusanatoimintoa jne)
- olisiko parempi, että siellä olisi organisaatio/instanssi, eikä henkilö?
- linkitys LinkedIniin olisi hyvä!
- pitää pohtia mikä motivoisi lisäämään/etsimään tietoa asiantuntijapoolista, mitä siitä saa lisää (vaikka vs. LinkedIn ja muut)
- suurin osa kiinnostunut liittymään pooliin tai etsimään tietoa sieltä, kunhan asia selkenee enemmän (nyt ei kaikilla vielä kunnon käsitystä itse liittymisestä ja hyödyistä tai toimivuudesta)

Kohtauttamon työpaja

- pohdintaa: kuka on kiertotalousasiantuntija, eli pitäisi voida määritellä onko kiertotalous alan laaja yleistietämys vai spesifi osaaja (esim. kt:n viestintä, tietty kemianalan osaaminen jne).
- kuka saa/uskaltaa liittyä pooliin, tästä oltava tarkkaa tietoa KiSussa!
- asiantuntijapooli pitäisi kertoa KiSussa todella hyvin, ja ilmaista tarkkaan sen tarkoitus, löytäminen, luotettavuus, ja etenkin pysyvyys! (ketkä, mihin, miksi jne...)
- KiSussa tulisi olla vähintään todella selkeä linkki asiantuntijapooliin!
- ”tinder” nähtiin hyvänä, mutta miten se toimisi? Voisiko KiSun uutiskirjeen loppuun laittaa ”tinderkuulutus” kun joku etsii partneria?
- Saako asiantuntijapoolin tietoja päivitettyä helposti? Voisiko vuosittain asiantuntijalle tulla pyyntö päivittää/tarkistaa omat tietonsa?
- Saako yrityksen asiantuntijat ”mainostaa” yrityksen osaamista poolissa, missä menee myynnin ja tiedon raja, mikä on harmaa vyöhyke?

2) Hankeloihtimo/ rahoituksen tuki

KiSu on koostanut sivuilleen tietoa siitä, **mistä eri paikoista on saatavilla tietoa kiertotalouteen liittyvistä rahoitusmahdollisuuksista.** Selvitämme yhteistyömahdollisuuksia näiden eri tahojen, kuten Kestävän rahoituksen tietohubin, sekä Circwaste- ja Canemure-hankkeiden kanssa.

KiSu voisi esimerkiksi **tehdä säännöllisesti koosteen tulevista sekä käynnissä olevista kiertotalouteen liittyvistä rahoitushauista** ja lähettää sen halukkaille uutiskirjeen muodossa. KiSu voisi myös **järjestää eri rahoittajien kanssa yhteisiä tilaisuuksia**, joissa kerrottaisiin kootusti rahoitusmahdollisuuksista.

Hankeloihtimon työpaja

Mitä lisäarvo hankeloihtimo tuo?

- Voisiko olla välimies tai puhemies isojen kokonaisuuksien luomiseksi?
- Kokonaisnäkemys kiertotalouden rahoituslähteistä + puuttuvien rahoitusmallien paikannukset
- Keskustelukanava yrityksiltä rahoittajien suuntaan (rahoitustarpeet)

Toiveita palveluista joille olisi tarvetta?

- Rahoitus kaipaavien ja rahoittajien treffit
- Tutkimushankkeet! Esim uudelleen käyttö näyttäytyy vähäisenä ratkaisuna, kun siitä ei tiedetä. Eikä siitä tiedetä kun se vaikuttaa vähäiseltä
- Hakemusten laadullistaminen – tuki tai ammattilaisten ohjeistaminen laadukkaisiin hankehakemuksiin
- Visualisoidaan arvoketjut ja niissä esiintyvät haasteet > Korjaava hanke > rahoitus. Yritykset tuovat esille haasteet
- Kohtauttamo: luottamuksellinen yhteensaattaminen
- Tukea rahoituksen vaatiman raportoinnin tuottamiseen (pienet)

Rahoituksen tuki –palvelu verrattuna rahoittajien tarjoamaan omaan infoon?

- Kiinnostaa mitä ulkomailla tehdään?
- Uusia toimijoita mukaan esim hyvinvointialueet, uusia poikkeavia yrityksiä
- Rahoitushakemusten pitää olla ”poikkitieteellisiä” ja monipuolista kiertotalousajattelua enemmän
- Kiertotalous- ja aluesuunnittelu: Green building council finland, Ramboll, FCG ja muut konsultit
- Monistus- ja parannustyyppiset hankkeet + uudet isot, uutta luovat hankkeet > KV-edelläkävijyyt
- Ministeriöiden rahoitus ja ministeriöiden yhteistyö
- Toiminnan ajoittaminen > Suunnittelu porukalla poolissa > sen jälkeen tiedottaminen
- Jos monistustyyppinen hanke pitäisi pystyä näyttämään oikeasti päästövähennys eli vaikuttavuus

Hankeloihtimon työpaja

Muita esiin nousseita tarpeita/ideoita:

- Järjestää koulutustahojen kanssa palaveri > tunnistaa yhteinen tiedonkulkutapa, esim Lappi-AMK – KISU
- Kiertotalouden toimenpidekahvit
- Suomi-Areenan malli toimijoiden kohtauttamiseen
- Rahoitus teemaksi Kohtauttamoon kiireellinen!

3) Kiertotalouskouluttamo

Eri toimijat ovat koostaneet sivuilleen tietoja kiertotalouteen liittyvästä koulutustarjonnasta. KiSu on koonnut sivuilleen näistä tietoa ja linkit näille sivuille. KiSun rooli on **koostaa tiedot yhteen paikkaan** helposti löydettäväksi ja **tuoda koulutukseen liittyviä tahoja yhteen** sekä miettiä, miten eri tahojen tekemiset voisivat täydentää toisiaan. KiSu voi myös olla järjestämässä **koulutustilaisuuksia** yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Kiertotalouskouluttamon työpaja

- Ryhmän näkemyksen mukaan kiertotalouden osaamiseen liittyvän tiedon ja oppimissisältöjen käyttöön saamisessa suurimpia haasteita ja puutteita ovat, että
- ei ole yhtä teknisesti riittävän toimivaa alustaa, jolle tieto kursseista kertyisi. Sisällöt on vietävä nykyisille oppilaitosten omille ja kiertotalouskursseja keräävälle alustalle työläästi käsityönä. Yhtenäinen malli ja pelisäännöt puuttuvat. Tulevaisuudessa OKM:n Digi-visio-hanke parantaneekin tilannetta jollakin aikataululla.
 - eri laajuiset kurssit eivät ole helposti rajattavissa ja poimittavissa - käyttäjälle olisi tarkoituksenmukaista tarjota tietoa, josta voisi valita, pyrkiikö muutaman opintopisteen kurssille, kaikille avoimelle kurssille vai tähtääkö tutkintokokonaisuuteen.

Konkreettisenä ehdotuksena KiSun kiertotaloutta tukevalle työlle tuotiin esille myös yritysten tukeminen markkinoimaan omaa kiertotalousosaamistaan

Kiertotalouskouluttamon työpaja

Kouluttamo teemaryhmä

Työpajan keskusteluissa esiin tuotujen näkemysten pohjalta Kiertotalouskouluttamon teemaryhmä kannattaisi muodostaa siten, että siihen osallistuvat eri tasoiset koulutuslaitokset (ammattilliset oppilaitokset, ammattikorkeakoulut, yliopistot) ja kiertotalouden sisällöntuottajat (kehittämisyhtiöt, kiertotalouskoulutusta tarjoavat yritykset ja hankkeet). Kiertotalouskouluttamon teemaryhmän toteutettavaksi soveltuisivat erityisesti seuraavat palvelut:

- Oppilaitoksissa tehtyjen kiertotalouteen kytkeytyvien opinnäytetöiden esittely ja tiedonvaihto
- Tiedonvaihto yritysten ja muiden toimijoiden opinnäyteaiheitoiveista
- Tiedonvaihto viimeisimmistä kiertotalouden oppimissisällöistä ja kursseista (ja koulutustietokannan ylläpitoon liittyen)
- Kiertotalousoppien ja sisältöjen jalkauttaminen ja viestiminen kaikentasoisiin oppilaitoksiin
- Kiertotalousoppien jalkauttaminen kuntiin toimien fasilitaattorina ja mahdollistajana (Kiertotalouskouluttamon sijaan voisi tapahtua myös Ratkaisurallipalveluiden kautta)
- Kiertotalousoppien jalkauttaminen yrityksiin ja yritysten tukeminen tunnistamaan ja markkinoimaan kiertotalousosaamistaan (Kiertotalouskouluttamon sijaan voisi tapahtua myös Ratkaisurallipalveluiden kautta)

4) Kiertotaloustapahtumat ja tapahtumayhteistyö

KiSu kokoaa **tapahtumakalenteriin** valtakunnalliset ja alueelliset kiertotalouden teeman tilaisuudet.

KiSu voi **järjestää erilaisia kiertotalouteen liittyviä tapahtumia yhdessä eri toimijoiden kanssa**. KiSun rooli voi näissä vaihdella tarpeen mukaan. Yhteistyö voi liittyä tapahtuman ideointiin, tapahtumista viestimiseen, sivutapahtuman järjestämiseen, tai tilaisuuden yhdessä järjestämiseen. Tapahtuma voi olla kansallinen, alueellinen tai temaattinen.

Kiertotaloustapahtumat ja tapahtumayhteistyö

Ketkä ovat palvelun käyttäjiä? (profiilit)

- Asiantuntijat ja yritysten edustajat, jotka haluavat kouluttautua/lisätietoa eri tapahtumista
- Tapahtumien järjestäjät
- Oppilaitosten edustajat, opiskelijat, harjoittelupaikan hakijat
- Kansalaiset

Työpaja: Kiertotaloustapahtumat ja tapahtumayhteistyö

Tällä hetkellä haasteena mm.

- Käyttäjä eksyy helposti eri sivuille etsiessään tietoa tapahtumista
- Tietoa on paljon tarjolla
- Tapahtumien päällekkäisyys, vaikka itse seuraat muiden tapahtumakalentereita, haaste kun muut eivät seuraa ja ajoittavat tapahtuman päällekkäin sinun tapahtuman kanssa
- Tuuripeliä, että saa omalle tapahtumalle "se kolo, mikä haluttiin"
- Mistä tietoa aikaisemmista tapahtumista?
- Valtakunnalliset vs. paikalliset tapahtumat
- Tapahtumista tiedetään liian myöhään, suunnittelukalenteri että voi varata ajankohdan jo suunnitteluvaiheessa?

Tapahtumajärjestäjä arvostaa

- Yhteistä organisointia suunnittelukalenterissa (esim. teemakuukaudet)
- Tietoa myös kansainvälisestä toiminnasta
- Tapahtumasivun löydettävyys helposti googlella
- Tapahtumien keskittäminen alueellisesti: kestävyysnäkökulma, vältetään turhaa matkustamista
- Google analytics: toimivat avainsanalistat tapahtumiin
 - -> lisää tapahtuman löydettävyyttä + hakukoneoptimointia
 - ristiinlinkittäminen eri tapahtumasivuilla
 - -> lisää löydettävyyttä

Tapahtumasivun ja tapahtumayhteistyön tulevaisuuden ideoita

- Teemakuukaudet tapahtumille, tapahtumien porrastaminen alueittain teemakiertueet Suomessa?
- Toiminnallisuus:
 - Suunnitteluvaiheessa olevat tapahtumat jo ”alustavina varauksina” tai toiminnallisuus, joka ehdottaa sopivia ajankohtia
 - Kohderyhmittäinen luokittelu, kenelle tapahtuma on suunnattu? Voisiko olla erikseen tapahtumat aloittelijoille ja konkareille?
- Tapahtumailmoituslomakkeen osana ohje syöttää tapahtuman hashtagit: ”Anna kolme tärkeintä hakusanaa tilaisuudelle”
- Vinkkilista sivuille, millainen on hyvä tapahtumasivu
- Tapahtumaideat:
 - Arvoketjukohtainen tarkastelu (esim. muovitoimijat yhteen)
 - Muuttuva lainsäädäntö (rakentaminen ja yritykset)
 - Yrityksien kiertotalousmahdollisuudet?
 - Digitaalisuus ja data
 - Maatalouden kiertotalous
 - Lapset ja nuoret
 - Esim. Asukasillan pilotointia ja jos toimiva idea -> kopioidaan muilla alueilla ja hyödynnetään yhdenmukuaista materiaalia. Tarve muutenkin valmiille materiaaleille kuntien ja muiden toimijoiden hyödynnettäväksi.

5) Ratkaisurallit

Ratkaisurallien tarkoituksena on hakea ratkaisuja yhdessä laajan asiantuntijajoukon kanssa tunnistettuihin ja rajattuihin kiertotalouden haasteisiin. Ratkaistavien haasteiden tulisi olla sellaisia, joissa tarvitaan nimenomaan erilaisten toimijoiden yhteistyötä.

Ratkaisurallien lopputulos ja toteutusmuoto riippuu käsiteltävästä teemasta. Ratkaisurallin lopputuloksena voi olla esim. uusi toimintamalli, hankeidea tai suosituksia.

Ratkaisuralleista lisäarvoa

- Ongelmanratkaisuun tavoitellaan koko arvoketjua, jota ongelma koskettaa. Tarvitaan aivan uudenlaisia liiketoimintamalleja sekä tukea näiden laatimiseen ja arviointiin.
- Ratkaisujen perustelu eri näkökulmista houkuttelee hyödyntämään tarjottua tietoa ja houkuttelee tiedon hyödyntäjäksi eri tyyppisiä toimijoita
 - Hyötynäkökulmien kattava tarkastelu
- Ratkaisuralli pyrkii tukemaan eri tyyppiseksi profiloitunutta hackathon ja kiihdyttämö toimintaa
- Ratkaisurallin hyödyntäminen luottamuksen luomisessa toimijoiden välille. Luottamus ja sitoutuminen sekä KiSun toimintaan että kiertotalouteen ja yhteiskehittämiseen

Aihe-ehdotuksia ratkaisuralleihin

- Tiedon lisääminen, esim. konkreettisten to do –listojen laadinta kiertotalouden edistämiseksi julkisille sekä yksityisille toimijoille
- CE-merkintäosaamisen lisääminen
- Ratkaisuralleilla apua suunnitelmallisuuden edistämiseen:
 - Mitä tietoja Tarvitaan, jotta voidaan suunnitella kiertotalouden periaatteiden mukaisia tuotteita?
 - Tuke uusien liiketoimintamallien arviointiin
 - Tulevan lainsäädännön ennakointi ja tiedonjako
 - Alueellisten, maakuntatason, materiaalitaseiden määrittely
- Ilmastonmuutoksen ehkäisy- ja sopeutusratkaisut toimialarajat ylittäen
- Kiertotalouden sosiaaliset vaikutukset
- Kiertotalouskoulutuskoulutuksen ja –osaamisen lisääminen esim. media-alan kiertotalousymmärrys

Ideoita Ratkaisurallin kehittämisen

- Ratkaisurallin toimintaperiaatteiden ja tavoiteltujen tulosten tulee olla läpinäkyviä: Viestitään myös riskeistä, tietoaukoista ja toiminnan kehittymisestä.
- Huomioidaan eri toimijoita sitovat reunaehdot Ratkaisurallien toiminnansuunnittelussa. Millaisia resursseja toimijoilla on käytössä Ratkaisuralleihin osallistuessa?
- Sisällytetään Ratkaisuralleihin osio, jossa pohditaan, kuinka ratkaisua vaativa ongelma olisi voitu alunperin välttää?
- Ratkaisurallien tai muiden KiSun palveluiden tulee tarjota myös polku mahdollisen ratkaisun saattamiseksi käytäntöön.
- Opiskelijat auttamaan ajanpuutteeseen, joka on ratkaisujen jalkauttamisen ongelma
- Kiertotalouden määrittely ratkaisuralleissa tapahtuvan työn kautta?